

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De legislatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

CAPVT II.

De Legislatoribus.

4. *Quisnam ergo Leges potest ferre? Qui habet publicam potestatem, iurisdictionem, & vim cogendi.*

5. *Quidnam de Pontifice summo? Leges Ecclesiasticas toto in orbe potest præscribere: Leges autem ciuiles non in suo territorio tantum, sed etiam in alieno, indirectè saltem in ordine ad spiritualem animorum finem. Quam quidem potestatem immediatè accepit à Christo eius Vicarius immediatus.*

6. *Episcopus quid? Quod potest Papa in tota Ecclesia, id etiam in diocesi sua potest Episcopus, cum dependentia tamen, & subordinatione ad Papam: quia Episcopus à Pontifice summo hanc potestatem mutatur, non immediatè à Christo.*

7. *Quid Metropolitanus? Archiepiscopus in subditos Coepiscoporum nullam ordinariè iurisdictionem obtinet, nisi ad ipsum à suo Episcopo appellarint. Verum est ordinarius superior Coepiscoporum prouinciæ: tamen in causis criminalibus, quæ depositionem merentur, contra aliquem eorum procedere non debet, sine Sedis Apostolicæ auctoritate.*

8. *Num Imperator Leges condere possit? Si legitimè electus in Regna & Prouincias sibi subditas Leges ciuiles ferre valet, non verò in orbem vniuersum: multi enim Christicolæ non sunt subditi Imperatori. Quare Prouinciæ nec iure dominij, nec iure feudi, nec alio titulo Imperatori subiectæ haud Cæsareis Legibus tenentur.*

9. *Num Reges? In suis Regnis Leges ciuiles ferre possunt: habent enim potestatem publicam, supremamque iurisdictionem. Id quod de quibuslibet Principibus supremis in temporalibus superiorem non agnoscentibus consequenter affirmo. Si superiorem agnoscunt? Adhuc possunt Leges iuxta limites à Principe sibi præscriptos sancire.*

10. *Quid de Regina, quæ Regni domina est, nullumque in temporalibus superiorem reuereatur? Idem ius Legum ferendarum obtinet. Si illigetur matrimonio? Ad ipsam adhuc pertinet Leges ferre, nisi vices marito cedat: quia penes ipsam ius, & dominium Regni, minimè ex matrimonio translatum viro, cum Regnum nec alienari, neque in dotem dari queat.*

11. *An condunt Respublica, aut communitates perfecta, quæ per se ipsas gubernantur?* Condunt equidem in territoriis suis. Idem de ciuitatibus, quæ supremæ Reipublicæ formam aliquam retinent, affirmari. Quæ autem in Principem potestatem transfudere, Leges propria autoritate non faciunt.

12. *De Conciliis generalibus quid dicendum?* Concilia summi Præsulis auctoritate collecta possunt Leges & statuta generalia condere iuxta potestatem sibi à summo Pontifice concessam. Vnde colligo à summo Præsule ad Concilium non dari appellationem, quia Pontifex superiorem non habet. *Præuincialia Concilia quid?* Prouincialia, Nationalia, ac Synodalia Concilia vim habent condendi Leges obligantes territoria sua: nec commune ius efficiunt nisi à summo Pontifice generaliter approbentur.

13. *Potest ne Cardinalium Collegium?* Non potest seu uiuente summo Pontifice, seu sede Apostolica vacante Legem vniuersalem condere, imo nec particularem nisi in suis Titulis, in quibus iurisdictionem Episcopalem habent: cum enim Collegium Cardinalium (vti probabilior fert sententia) non sit de iure diuino, nullamque habeat iurisdictionem, quæ à summo Præsule non pendeat, nusquam legitur hæc facultas condendi Leges Cardinalibus à Papa concessa: sed illis tantum permittuntur, quæ ad Papæ electionem, & ad Ecclesiæ defensionem spectant.

14. *An Capitulum Ecclesiæ Cathedralis sede vacante possit Leges, & statuta in diocesi ferre?* Potest planè, duratura quidem, donec ab Episcopo successore reuocentur. Imo potest statuta ab antecessoribus Episcopis facta reuocare, & contraria stabilire, si expedire iudicauerit: quia Capitulum exceptis casibus à iure expressis, vacante sede, in iurisdictionem plenam Episcopi succedit. *Quid uiuente Episcopo?* Non potest Leges, aut statuta ferre nisi circa ea, quæ ad bonum regimen & ordinem Capituli pertinent.

15. *De Generalibus, Prouincialibus, ac Prælati Religio-
num approbatarum quidnam?* In Capitulo generali, aut Prouinciali concurrente maiori suffragiorum portione, Leges ferre possunt Generales, & Prouinciales iuxta proprii instituti præscripta. Reliqui verò Prælati ea valent præcipere, quæ obseruantiam regulæ sunt accommodata. *Nun hi possunt subditos ad regulæ obseruationem, aut iam erit abolita, cum professionem emisissent, compellere?* Minimè, si aut auctoritate Papæ, aut consuetudine legitime præscripta erat iam
C 3 abroga

abrogata; secus si regula paucorum culpa non seruabatur, non tamen erat legitima consuetudine abolita: tunc enim subditi ad custodiam legum nouis possunt constitutionibus compelli; nam qui illius Religionis regulam uouerunt, consequenter ad eius compelli debent obseruationem.

CAPVT III.

De Promulgatione, & Acceptatione Legum.

§. I. 16. **P**romulgatio Legis. **A**D ferendam Legem quinque innuisti conditiones necessarias, ut scilicet à legitimo superiore ferretur, ut esset iusta, ut in commune bonum, ut & promulgaretur, & acceptaretur: circa que requiram, num necessaria omnino Legis promulgatio? Ita planè, facienda in singulis Prouinciis, neque obligat illius Prouinciæ subditos, in qua facta non est huiusmodi promulgatio.

17. *Orcendum ne idem de summi Pontificis Legibus promulgandis?* Minimè, sed sufficit in Curia Romana fieri, ut ubique legis seruandæ obligatio inducatur; vsus enim obtinuit, ut leges Pontificiæ solùm in Romana Curia promulgentur.

18. *Obligat ne lex statim post promulgationem?* Obligar planè, quando nullus ad obligandum fuit terminus constitutus, nisi aliter de Legislatoris mente constet. Solet certè legislator, quando non intendit ante certum tempus obligare legem, hoc exprimere. *Nullum exressit tempus.* Censetur igitur uelle Legem statim post sufficientem promulgationem obligare, Scio tamen, illud speciale Legibus Imperatoriis, ut ante duos menses à promulgatione non obligent.

19. *Qui Legem rescissoriam contractus (u.g.) sufficienter promulgatam ignorat, delinquit ne celebrando contractum contra Legem?* Minimè, sed inualidè init contractum; Leges enim rescissoriæ hoc habent, ut post promulgationem etiam obligent ignorantes.

20. *Leges priuilegiorum reuocatoria obligant ne ante quàm ad aures illius, cui concessa priuilegia fuerant, peruenerit at reuocatio?* Non: quia priuilegium est fauorabile; fauores autem ampliandi sunt.

§. 2. 21. **A**ceptatio legis. *Num acceptatio est ad Legis ualorem necessaria?* Leges sub hac tacita conditione feruntur, ut vim habeant, si fuerint acceptatæ, & vsu receptæ.

22. *Quanda*